

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d., j° 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de minister van Financiën, de minister van Algemene Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Economische Zaken, de minister van Justitie, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de minister van Verkeer & Waterstaat en het Nationaal Archief met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van de bovengenoemde zorgdragers op het beleidsterrein regulering van en het toezicht op de centrale bank, het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank), het voorkomen van het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen gelden en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden over de periode vanaf 1940.

Den Haag, mei 2007
Drs. B.W.J. van Kester
Drs. R.P. Yap

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Het BSD fungeert als nieuw selectie-instrument voor de minister van Financiën, de minister van Algemene Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Economische Zaken, de minister van Justitie, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de minister van Verkeer & Waterstaat op het beleidsterrein regulering van en het toezicht op de centrale bank, het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank), het voorkomen van het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen gelden en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden over de periode vanaf 1940.

Er zijn geen bestaande selectielijsten die dienen te worden ingetrokken.

Reikwijdte van dit BSD

Dit BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden voor de volgende actoren:

Onder de zorg van de minister van Financiën:

- de minister van Financiën (1940-)
- de secretaris-generaal van het ministerie van Financiën (1940-1945)
- Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel (1946 - {?)
- Agentschap van het ministerie van Financiën (1966-)
- College van Advies inzake de uitvoering van de Collectieve Garantieregeling WTK (1978-)
- Commissie De Vries (1945-{?})
- Commissie Giraal Effectenverkeer (Commissie Ras) (1970-1974)
- Commissie Giraal Geldverkeer (1946-)
- Commissie van Advies in Beurszaken (1940-1992)
- Commissie van Bijstand voor de uitvoering van de Beurswet 1914 (1940-1989)
- Commissie van Toezicht op de Financiële Termijnmarkt (1987-1989)
- Commissie van Toezicht op de Optiebeurs (1978-1989)
- Commissie voor de Waardebepaling (1940-)
- Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld (1948-{?})
- Nederlands Centraal Instituut voor Giraal Effectenverkeer (1977-)
- Stichting Effectenvernieuwingsbureau (1941-)
- Stichting Toezicht Effectenverkeer (1989-)
- Toezichthouder op het Nederlands Centraal Instituut voor Giraal Effectenverkeer (1977-)

-vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Algemene Zaken:

- de minister van Algemene Zaken (1940-)
- de minister belast met de zorg voor het staatsbedrijf der PTT (1944-1945)
- vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

- de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (1979-1985)
- secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken (1940-1945)
- Raad van hoofdcommissarissen (1994-)
- de minister belast met de zorg voor het staatsbedrijf der PTT (1940-1946)
- vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Buitenlandse Zaken:

- de minister van Buitenlandse Zaken (1978-)
- vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Economische Zaken:

- de minister van handel, nijverheid en scheepvaart (1940-)
- de secretaris-generaal voor bijzondere economische zaken (1940-1945)
- de minister van Economische Zaken (1978-)
- Economische controledienst (1994-)
- vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Justitie:

- de minister van Justitie (1940-)
- Begeleidingscommissie meldpunt ongebruikelijke transacties (1994-)
- Meldpunt ongebruikelijke transacties (1994-)
- Projectorganisatie meldpunt ongebruikelijke transacties (1993-1994)
- vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

- de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1940-)
- vakminister (1940-1955)

Onder de zorg van de minister van Verkeer & Waterstaat:

- de minister belast met de zorg voor het staatsbedrijf der PTT (1946-1985)
- Commissie van advies betreffende de bemoeiingen van de openbare lichamen met betrekking tot het betalingsverkeer zonder gereed geld (1940-1980)
- Commissie van advies inzake de Rijkspostspaarbank (1942-1954)
- Directeur-Generaal der PTT (1940-1985)
- PTT-Raad (1955-1985)
- Raad van toezicht op de Rijkspostspaarbank (1940-1942)
- vakminister (1940-1955)

Totstandkoming BSD

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het ministerie van Financiën door drs. N.P. van Egmond werd verricht. Dit institutioneel onderzoek resulteerde in het PIVOT-rapport nr. 40, *Geregeld toezicht. Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de regulering van en het toezicht op de centrale bank, het kredietwezen, het effectenverkeer en het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank), het voorkomen van het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen gelden, en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden, 1940 – 1995* (Den Haag 1996).

Het concept-BSD kwam gereed in 2006 en is sindsdien, n.a.v. het besprokene tijdens het driehoeksoverleg, met betrekking tot de redactie en de waarderingen aangepast en aangevuld.

Driehoeksoverleg

Het driehoeksoverleg over het concept-BSD vond mondeling plaats op 25 oktober en 2 november bij het Nationaal Archief te Den Haag. Daarnaast is voorafgaand en na afloop hiervan overleg gevoerd per e-mail.

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

als vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris:

- drs. B.W.J. van Kester, medewerker Selectie en Acquisitie, Nationaal Archief
- drs. R.P. Yap, medewerker Selectie en Acquisitie, Nationaal Archief

als vertegenwoordigers van de zorgdragers:

- drs. W.A. Fijnheer, BSD-medewerker, Project Wegwerken Archiefachterstanden
- drs. B. Duizer, BSD-medewerker, Project Wegwerken Archiefachterstanden

Namens het ministerie van Financiën waren de volgende beleids- en archiefdeskundigen bij de totstandkoming van het BSD betrokken:

als beleidsdeskundige:

- Mw.mr V.N.G. van Leeuwen, Directie Financiële markten, afdeling Financiële stabiliteit

als archiefdeskundigen:

- Dhr. E. Makadoero, beleidsmedewerker bij de Eenheid Documentatie en Informatie, directie Bedrijfsvoering en Communicatie
- dhr. P. Lamboo, stafmedewerker Institutioneel Onderzoek en Selectiebeleid, directie Bedrijfsvoering en Communicatie
- dhr. drs. W.A. Fijnheer, medewerker Institutioneel Onderzoek Eenheid Documentatie en Informatie, directie Bedrijfsvoering en Communicatie
- dhr. J. Visser, Hoofd Facilitaire zaken, Agentschap van het ministerie van Financiën

Het ministerie van Financiën leverde als primaire zorgdrager tevens de archief- en beleidsdeskundigheid namens de secundaire zorgdragers.

Tijdens het driehoeksoverleg is de volgende procedure gevolgd:

Ter completering van de kennis van de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is een Historisch-maatschappelijke Analyse uitgevoerd. Prof. Dr. K.H.W. Knot, hoogleraar Geld- en bankwezen aan de Rijksuniversiteit Groningen en Divisiedirecteur Toezichtbeleid bij De Nederlandsche Bank en Mevr. drs. I. Elferink, Hoofd Beleidsarchief en Historische collecties van de ING bank zijn bereid gevonden hun medewerking te verlenen aan deze HMA. Voorafgaand aan het onderzoek is Prof. Dr. K.H.W. Knot, hoogleraar Geld- en bankwezen aan de Rijksuniversiteit Groningen en Divisiedirecteur Toezichtbeleid bij De Nederlandsche Bank het vragenformulier voor de HMA toegestuurd. Op 4 mei 2006 heeft Barry van Kester, medewerker Selectie en Acquisitie van het Nationaal Archief een bezoek gebracht aan de heer Knot in Apeldoorn. Toen is aan de hand van het vragenformulier HMA gesproken over het beleidsterrein regulering van en het toezicht op de centrale bank, het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank), het voorkomen van het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen gelden en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden. Op 30 juni 2006 heeft de heer Knot zijn goedkeuring aan het verslag gegeven.

Met mevrouw Elferink is via de e-mail gesproken over beleidsterrein. Door Barry van Kester, medewerker Selectie en Acquisitie van het Nationaal Archief is op 20 juni 2006 een aantal vragen verstuurd naar mevrouw Elferink. Op 10 juli 2006 werd hierop door mevrouw Elferink geantwoord.

Verantwoording verwerking uitkomsten historisch-maatschappelijke analyse

Uit de HMA is naar voren gekomen dat een belangrijke ontwikkeling binnen het beleidsterrein de deregulering van de bankensector is geweest. Die trend deed zijn intrede in de jaren zeventig en tachtig. Die ontwikkeling en de daarmee samenhangende groei van het aantal soorten banken vroeg om een ander soort toezicht, met andere wetten. Toezicht werd een publieke taak.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de liberalisering van de bankensector geweest, waardoor het toezicht steeds complexer werd. De vrije markt zorgde voor steeds meer spelers binnen financiële wereld, waaronder criminelen met zwart geld. Daarnaast leidde liberalisering tot internationalisering. Toezicht werd noodzakelijker en breder.

Een andere belangrijke ontwikkeling was de groei van de op de beurs belegde gelden. Om misbruik te voorkomen werden scherper en meer toezicht nodig.

Uit de HMA komt naar voren dat er in Nederland relatief weinig incidenten met betrekking tot het bankwezen waren. De incidenten die er waren, zoals faillissementen van hypotheekbanken naar aanleiding van het instorten van de woningmarkt, leidden wel tot nieuwe wetgeving om herhaling te voorkomen.

De belangrijkste actor op het beleidsterrein is volgens het HMA de Nederlandsche Bank. De centrale bank is onafhankelijk en daarmee is de rol van externe partijen gering. De minister van Financiën volgt als wetgever, maar reageerde toch voornamelijk op economische ontwikkelingen. Internationaal wordt het Basel-Comité genoemd dat wordt gevormd door de toezichthouders op de banken uit de G-10 landen. Hieruit kan de conclusie getrokken worden dat de belangrijkste archieven met betrekking tot het beleidsterrein dan ook bij de Nederlandsche Bank berusten.

Belangen ex artikel 2, sub b en c Archiefbesluit 1995

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

Selectiecriteria	
<i>Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)</i>	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
<i>1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.

Selectiecriteria	
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de overheidsorganen en de recht- en bewijszoekende burger

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijszoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de termijnen zijn geschied door de deskundigen van het ministerie van Financiën.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

Inhoudelijk verslag

Algemeen

De HMA heeft met betrekking tot de handelingen 394, 396, 398 en 668 direct aanleiding gegeven tot wijziging van de waardering. De inhoudelijke motivatie komt in het onderstaande aan bod. Voor de overige handelingen heeft de HMA geen aanleiding gegeven tot wijziging van de waarderingen of de handelingen. Met de bestaande selectielijsten en waarderingen wordt de belangrijkste neerslag, zoals geschetst in de HMA bewaard.

PTT

Over de vraag onder welke zorgdrager(s) de handelingen van de (actoren onder de archiefzorg van de) minister belast met de zorg voor de PTT opgenomen dienen te worden, bestaat enige onduidelijkheid. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt de vertegenwoordiger van de zorgdragers hier duidelijkheid over te verschaffen.

De vertegenwoordiger van de zorgdragers meldt dat het zorgdragerschap voor de desbetreffende archieven door Verkeer & Waterstaat is overgedragen aan Economische Zaken. Het ministerie van Economische Zaken geeft echter aan geen archieven met betrekking tot de PTT te hebben. De archiefzorg over de archieven uit de periode voor de verzelfstandiging van de postbank berust volgens de vertegenwoordiger van de zorgdragers nog bij Verkeer & Waterstaat, maar zij hebben aangegeven dat er geen archief meer is.

Volgens Verkeer & Waterstaat is waarschijnlijk bij de overdracht aan het Nationaal Archief alles wat het ministerie in beheer had, bewerkt. Als er bescheiden zijn vernietigd, dan is dat op basis van de "Lijst van voor vernietiging in aanmerking komende bescheiden uit de archieven van het Hoofdbestuur der Posterijen, Telegrafie en Telefonie (OKN 139221, d.d. 15-12-1949)" gebeurd. Deze lijst is met de vaststelling van het BSD Telecommunicatie en Post (Stcrt. 1994, 241) ingetrokken. Het ministerie pleit er echter wel voor de handelingen voor de minister belast met de zorg voor de PTT voor de minister van Verkeer & Waterstaat in het BSD op te nemen.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in de periode 1940-1946 belast met de zorg voor de PTT, geeft aan dat het ministerie inmiddels alle desbetreffende archieven aan het Nationaal Archief heeft overgedragen. Het betreft de archieven 'algemeen comptabiliteit secretariaat' (asc) van de periode 1914-1950. De vertegenwoordiger heeft dit nagekeken en er is inderdaad archief overgedragen met betrekking tot het toezicht door het ministerie op de PTT tijdens de oorlog. Het gaat om een geringe hoeveelheid materiaal.

Het ministerie van Algemene Zaken meldt dat zij, met uitzondering van de noodhandelingen, van de overige handelingen, bijvoorbeeld met betrekking tot het benoemen van personen het niet goed kan voorstellen dat die door de minister van Algemene Zaken, de minister president, werden uitgevoerd. Algemene Zaken denkt dan ook geen archief met betrekking tot de PTT te hebben.

Ondanks het feit dat de verschillende ministeries aangeven niet meer over archief te beschikken betreffende de PTT kan het volgens de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris niet worden uitgesloten dat er nog archief wordt aangetroffen. Het is daarom verstandiger de handelingen voor alle zorgdragers op te nemen om dit risico af te dekken. Het ministerie van Verkeer & Waterstaat pleit hier ook voor. De vertegenwoordiger van de zorgdragers neemt de handelingen voor de minister belast met de zorg voor de PTT op onder de volgende zorgdragers: de minister van Algemene Zaken, de minister van Verkeer & Waterstaat en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Handelingen

Actor: de minister van Financiën; secretaris-generaal van het ministerie van Financiën

Handeling 9

Het formuleren van beleidsregels inzake de toepassing van formele bevoegdheden op het terrein van:

- a. *de centrale bank;*
- b. *de regulering van en het toezicht op het kredietwezen/de kredietinstellingen;*
- c. *de regulering van en het toezicht op het effectenverkeer/de handel in effecten;*
- d. *de regulering van en het toezicht op het giroverkeer en de Rijkspostspaarbank;*
- e. *het voorkomen van witwassen van uit criminaliteit verkregen gelden;*
- f. *de regulering van en het toezicht op het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden.*

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af welke neerslag onder deze handelingen valt en in welke handeling het vaststellen van beleid is onder te brengen. Het ministerie van Financiën zegt dat die materie bij deze handeling is onder te brengen en stelt voor de formulering van de handeling te wijzigen in: "Het voorbereiden, mede-vaststellen en coördineren van het beleid op het terrein van :[opsomming diverse deelbeleidsterreinen onder a, b, c, d, e en f]". De wijziging moet ook bij de andere zorgdragers worden doorgevoerd. Aldus kan het werkproces 'het formuleren van beleidsregels inzake de toepassing van formele bevoegdheden op de diverse deelbeleidsterreinen' als neerslag onder deze aangepaste handeling vallen alsmede de andere neerslag : beleidsnota's, beleidsnotities en rapporten. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris kan zich hier in vinden. De waardering B1 wordt gehandhaafd. Allen gaan akkoord.

Handeling 63

Het uitoefenen van toezicht op het beheer door De Nederlandsche Bank van het fonds dat voor rekening en risico van de staat door aan- en verkoop van schriftelijke en telegrafische uitbetalingen, cheques en ander papier (buitenlands betaalbaar), alsmede van goud, de wisselkoersen op het buitenland tracht te beïnvloeden.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris heeft het vermoeden dat het hier om een grote hoeveelheid geld gaat. Hij vraagt zich af wat er na de oorlog met het fonds is gebeurd.

Het ministerie van Financiën meldt dat de taak van het toezicht op het deviezenverkeer viel onder DNB. Dhr. Trip, president van DNB, probeerde waar mogelijk weerstand te bieden tegen de wensen en eisen van de bezetter. Zeker na het opstappen van Trip bij de DNB viel DNB rechtstreeks onder het beheer van de Duitsers. Vermoedelijk betreffen de verslagen, die genoemd worden in de waardering, de verslagen van DNB met betrekking tot het toezicht. Die verslagen liggen al bij het Nationaal Archief.

Vanuit Londen werd enig monetaire politiek gevoerd. Na de oorlog werd het monetaire instrument (wisselkoersverhouding e.d.) steeds meer bepaald met behulp van de ontwikkelingen in IMF-verband (BSD, nr. 126). De ontwikkelingen met betrekking tot de inhoud van het fonds zijn volgens het ministerie niet meer precies te reconstrueren. Op basis de Rijksbegrotingen, die ook al aan het Nationaal Archief zijn overgedragen, valt wel het een en ander na te gaan.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af of het zinvol is de handeling te handhaven wanneer de meeste neerslag al is overgedragen. Financiën antwoordt dat het niet uit te sluiten is dat je dit werkproces toch weer tegen komt. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in B5 voor alle neerslag. Allen gaan akkoord.

Handeling 121

Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van Koninklijke Besluiten tot benoeming van twaalf leden van de Bankraad, op voordracht van door Ons aan te wijzen organen of instanties.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af welke informatie uit de neerslag van de handeling te halen valt. Het gaat volgens het ministerie bij de Bankraad om zeer invloedrijke personen, die onafhankelijk de Nederlandsche Bank medebesturen. Met de neerslag uit deze handeling kan de invloed van de Nederlandse overheid op de samenstelling van de raad worden gereconstrueerd. De waardering B4 wordt gehandhaafd. Allen gaan akkoord.

Handeling 220

Het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van ministeriële regelingen tot vaststelling van het aantal voordrachten dat de Bankraad kan doen i.v.m. de benoeming van bijzondere leden van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af welke informatie uit de neerslag van de handeling te halen valt. Het ministerie van Financiën stelt zich op hetzelfde standpunt als onder handeling 121. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris meent hier echter te lezen dat het hier gaat om het *aantal* voordrachten en niet om de voordrachten zelf. Het ministerie van Financiën wil hier een B houden. Het gaat hier om zeer invloedrijke personen, die onafhankelijk de Nederlandse Bank medebesturen. Uit deze benoemingen blijkt de invloed van de Nederlandse overheid op de samenstelling van de raad. Aan de benoeming liggen meestal politieke afwegingen ten grondslag. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris onderschrijft het historisch belang. De waardering B5 wordt gehandhaafd.

Handeling 222

Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van Koninklijke Besluiten tot benoeming van bijzondere leden van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (voordrachten aan Ons, samen met de Minister van Justitie).

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af welke informatie uit de neerslag van de handeling te halen valt. Het ministerie van Financiën stelt zich op hetzelfde standpunt als onder handeling 121. De afwegingen voorafgaand aan het Koninklijk Besluit vallen ook onder deze handeling. De waardering B4 wordt gehandhaafd. Allen gaan akkoord.

Handeling 322

Het verlenen van toestemming aan kopers van voor 10 mei 1940 ter beurze gekochte fondsen om, in geval van gebreke van levering, gelijksoortige fondsen als de gekochte door twee makelaars ter beurze, of indien aldaar niet mogelijk, elders voor rekening van de verkoper te doen inkopen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering te veranderen van V, 10 jaar na beschikking naar B6. De handeling is een direct gevolg van de Beursvoorschriften van 1940, die werden uitgevaardigd naar aanleiding van de Duitse inval. Allen gaan akkoord. De waardering wordt veranderd in B6.

Handeling 324

Het verlenen van toestemming aan verkopers van voor 10 mei 1940 ter beurze verkochte fondsen om, in geval van gebreke van betaling, gelijksoortige fondsen als de verkochte door twee makelaars ter beurze, of indien aldaar niet mogelijk, elders voor rekening van de koper te doen verkopen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering te veranderen van V, 10 jaar na beschikking naar B6. De handeling is een direct gevolg van de Beursvoorschriften van 1940, die werden uitgevaardigd naar aanleiding van de Duitse inval. Allen gaan akkoord. De waardering wordt veranderd in B6.

Handeling 347

Het vaststellen van beschikkingen, waarbij op verzoek van één der partijen de in deze afdeling (Afdeling III: Bepalingen omtrent de afwikkeling van zaken van voor 10 mei 1940) voorgeschreven termijnen in bijzondere gevallen worden verlengd, of waarbij, indien iets op een bepaalde dag moet geschieden, uitstel wordt verleend, of waarbij op verzoek van belanghebbenden nadere regelingen worden getroffen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering te veranderen van V, 10 jaar na beschikking naar B6. De handeling is een direct gevolg van de Beursvoorschriften van 1940, die werden uitgevaardigd naar aanleiding van de Duitse inval. Allen gaan akkoord. De waardering wordt veranderd in B6.

Handeling 394

Het verlenen/intrekken van vrijstellingen, dan wel ontheffingen van het verbod om in of vanuit Nederland buiten een besloten kring bij uitgifte effecten aan te bieden aan natuurlijke personen en rechtspersonen, die niet of beroepsmatig handelen of beleggen in effecten; het stellen van beperkingen aan die ontheffingen; het verbinden van voorschriften aan die vrijstellingen/ontheffingen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor alle neerslag met B5 te waarderen. Hij is van mening dat in dit geval vrijstellingen en ontheffingen van gelijk belang zijn. Uit de HMA en het RIO komt naar voren dat er zich op dit terrein veel misstanden voordeden, waarbij beleggers de dupe werden. De handeling vloeit voort uit de eerste regulering door de overheid om malafide praktijken op dat gebied aan te pakken. Allen gaan akkoord.

Handeling 396

Het verlenen/intrekken van vrijstellingen, dan wel ontheffingen van het verbod om zonder vergunning in of vanuit Nederland buiten een besloten kring bemiddeling bij effectentransacties aan te bieden aan natuurlijke personen en rechtspersonen die niet effecten plegen uit te geven of daarin beroeps- of bedrijfsmatig handelen of beleggen; het stellen van beperkingen en het verbinden van voorschriften aan die vrijstellingen of ontheffingen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor alle neerslag met B5 te waarderen. Hij is van mening dat in dit geval vrijstellingen en ontheffingen van gelijk belang zijn. Uit de HMA en het RIO komt naar voren dat er zich op dit terrein veel misstanden voordeden, waarbij beleggers de dupe werden. De handeling vloeit voort uit de eerste regulering door de overheid om malafide praktijken op dat gebied aan te pakken. Allen gaan akkoord.

Handeling 398

Het verlenen/intrekken van vrijstellingen dan wel ontheffingen van het verbod om zonder vergunning vanuit Nederland buiten een besloten kring de deelneming in een fonds voor gemene rekening open te stellen voor natuurlijke personen of rechtspersonen die niet beroeps- of bedrijfsmatig handelen of beleggen in effecten; het stellen van beperkingen en het stellen van voorschriften aan die vrijstellingen en ontheffingen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor alle neerslag met B5 te waarderen. Hij is van mening dat in dit geval vrijstellingen en ontheffingen van gelijk belang zijn. Uit de HMA en het RIO komt naar voren dat er zich op dit terrein veel misstanden voordeden, waarbij beleggers de dupe werden. De handeling vloeit voort uit de eerste regulering door de overheid om malafide praktijken op dat gebied aan te pakken. Allen gaan akkoord.

Handeling 400

Het systematisch vastleggen, opslaan, verwijderen en ter beschikking stellen van gegevens ten behoeve van de uitvoering van het toezicht op grond van de Wet effectenhandel en de naleving van de Wet effectenhandel.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt een vraag over de inhoud van de neerslag van deze handeling en vraagt of wellicht een archiefanalyse nodig is. Het ministerie van Financiën laat weten dat er lijsten van bonafide en 'zwarte' firma's werden aangelegd. Het gaat om de registratie van firma's die hun diensten aanbieden aan particulieren met betrekking tot effectentransacties. De gegevens zullen in een soort register of vergunningstoekenning zijn vastgelegd. Het betreft dan gegevens zoals de toekenning van de vergunning, naam en andere registraties van die firma, onderzoekgegevens over die firma's en het uitwisselen van inlichtingen met bijvoorbeeld Justitie en de FIOD. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt of dit vaak voorkomt. De stukken kunnen van belang zijn voor de geschiedenis van bepaalde banken. Volgens Financiën kwam dit in de oorlog naar verhouding veel voor. Deze lijsten en bestanden zijn al overgedragen aan het Nationaal Archief. Vandaag de dag worden er gegevens vastgelegd afkomstig van de toezichthouder, de Autoriteit Financiële Markten. Deze waarschuwt voor bedrijven die verdachte diensten en producten aanbieden. Het betreft altijd bijzondere gevallen. In het proefschrift 'Ontrechting en rechtsherstel in Nederland en Frankrijk in de jaren van bezetting en wederopbouw' van Wouter Veraart is hier meer over te vinden. De vertegenwoordiger wil de waardering B5 handhaven en stelt voor de uitleg van het ministerie in een opmerking te verwerken. De vertegenwoordiger voegt een opmerking aan de handeling toe waarin staat: 'Het komt er op neer dat er lijsten van bonafide en 'zwarte' firma's worden aangelegd. Het gaat om de registratie van firma's die hun diensten aanbieden aan particulieren mbt effectentransacties. De gegevens zullen dan in een soort register of vergunningstoekenning zijn vastgelegd. Het betreft dan gegevens als de toekenning van de vergunning,

naam en andere registraties van die firma, onderzoekgegevens naar die firma's en het uitwisselen van inlichtingen met bijv. Justitie en FIOD'. Allen gaan akkoord.

Handeling 521

Het vaststellen van beschikkingen tot goedkeuring van wijzigingen in de statuten van rechtspersonen waaraan taken in het kader van de Wet toezicht effectenverkeer zijn gedelegeerd.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering te veranderen van V, 10 jaar na vervallen van de (wijzigingen in de) statuten in B4. De handeling is van belang omdat zij inzicht geeft in de overdracht van bevoegdheden met betrekking tot het toezicht op het effectenverkeer, één van de hoofdzaken binnen het beleidsterrein. De vertegenwoordiger van de zorgdragers past de waardering in B4. Allen gaan akkoord.

Handeling 530

Het weigeren of intrekken van vergunningen, dan wel het stellen van beperkingen of het verbinden van voorschriften aan vergunningen, dan wel het wijzigen van eerder gegeven beperkingen en voorschriften, indien a) de effectenhandelaar of vermogensbeheerder zijn zetel heeft in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EG, waar Nederlandse financiële instellingen niet worden toegelaten of aan onredelijke beperkingen worden onderworpen; b) een natuurlijke persoon of rechtspersoon met de nationaliteit van een onder a bedoelde staat rechtstreeks of middellijk overwegende zeggenschap kan uitoefenen in het bedrijf van de effectenbe-middelaar of vermogensbeheerder.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering van V, 10 jaar na vervallen van de vergunning te veranderen in B5. De handeling kan inzicht geven in hoeverre de overheid internationaal (en buiten de EU om) toezicht hield op het effectenverkeer. Allen gaan akkoord.

Handeling 564 en 565

-Het vaststellen van (ministeriële) regelingen tot aanwijzing van een effectenprijscourant, waarin het Effectenvernieuwingsbureau de aanvraag tot vervanging van effecten bekend moet maken, wanneer de identiteit van de te vervangen effecten is komen vast te staan, doch niet is voldaan aan de in artikel 9 gestelde vereisten.

-Het vaststellen van (ministeriële) regelingen tot aanwijzing van een effectenprijscourant, waarin het Effectenvernieuwingsbureau de vordering van een duplicaat of vervangende waarden bekend moet maken.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is er niet van overtuigd dat de handelingen inhoudelijke neerslag opleveren. De registratie van de aanvragen tot vervanging valt onder handeling 554 *Het behandelen van aanvragen ter verkrijging van nieuwe waardepapieren; het zorgdragen voor de terbeschikkingstelling van nieuwe exemplaren van geschonden of verloren gegane waardepapieren; het verlenen van voorschotten op uitkeringen voortvloeiend uit waardepapieren waarvan vervanging is gevraagd; het beschikken op schriftelijke aanvragen van rechthebbenden tot vervanging van effecten die dermate zijn geschonden dat zij onverhandelbaar zijn, dan wel verloren zijn gegaan, doch waarvan de identiteit - met inbegrip van het nummer - kan worden aangetoond; het vorderen van vervanging (in de vorm van duplicaten of vervangende waarden) bij de uitgevende instellingen; het onder voorwaarden afgeven van duplicaten of vervangende waarden en ter zake van het vervangen effect ontvangen uitkeringen aan de aanvrager.*

Het ministerie van Financiën betoogt een B waardering. Het aanwijzen van deze courant betekent dat tot in lengte van dagen bekend is hoe en waar bijvoorbeeld geroofde producten nagezocht kunnen worden. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is van mening dat het aanwijzen van de courant op zichzelf daar niets over zegt. Die informatie valt onder handeling 554 van de stichting effectenvernieuwingsbureau. Het ministerie van Financiën antwoordt dat de handeling in 1965 begint maar voor een belangrijk deel betrekking heeft op tijdens de oorlog verloren gegane effecten, dus met terugwerkende kracht. Naar de mening van Financiën kan met handeling (565) het beleid mbt effectenprijscouranten op hoofdlijnen worden gereconstrueerd. Omdat onder handeling 554 van het Effectenvernieuwingsbureau de uitvoering met betrekking tot de effectenvernieuwing grotendeels is inbegrepen en deze handeling is gewaardeerd op V 10 jaar zouden de handelingen 564 en 565 een B waardering moeten krijgen. Anders wordt er niets bewaard.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is zich hier terdege van bewust en wil dan ook dat juist handeling 554 met B5 gewaard wordt. Met dit voorstel kan Financiën akkoord gaan. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waarderingen in V, 10 jaar. Allen gaan akkoord.

Handeling 567

Het voeren van overleg met de Stichting Effectenvernieuwing over de voorwaarden die gesteld moeten worden bij de overdracht van premies van meer dan fl. 1000 die zijn gevallen op door de Stichting in bewaring gehouden duplicaten van effecten (vgl. art. 19 van de Effectenvernieuwingswet).

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is van mening dat de handeling geen betrekking heeft op de voorbereiding of bepaling van beleid op hoofdlijnen. Het overleg betreft de praktische voorwaarden bij een overdracht van effecten. De neerslag van de handeling komt volgens hem dan ook niet voor blijvende bewaring in aanmerking. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in V, 10 jaar na vervallen voorwaarden. Allen gaan akkoord.

Handeling 725

Het vaststellen van opgaven van vermogensbestanddelen van de PCGD en de RPS, welke in openbare registers te boek zijn gesteld, in verband met de verandering van de tenaamstelling in die registers.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af of dergelijke overzichten niet slechts van administratieve waarde zijn. Volgens het ministerie van Financiën betreft het jaarverslagen. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt vervolgens voor de waardering B3 voor jaarverslagen, V 10 jaar voor overige neerslag toe te kennen. De vertegenwoordiger van de zorgdragers meldt dat de handeling een wezenlijk onderdeel van de privatisering van de PCGD en de RPS behelst. Hij stelt voor de handeling te waarderen met: B3 jaarverslagen, V 10 jaar overige neerslag, mits gecumuleerd in de jaarverslagen. Allen gaan akkoord.

Handeling 457

Het weigeren of intrekken van vergunningen, dan wel het stellen van beperkingen of het verbinden van voorschriften aan vergunningen, dan wel het wijzigen van eerder gestelde beperkingen en voorschriften, indien a) de beleggingsinstelling haar zetel heeft of haar beheerder zijn zetel heeft in een staat, niet zijnde een lid-staat, waar Nederlandse financiële instellingen niet worden toegelaten of aan onredelijke beperkingen worden onderworpen, of b) een natuurlijke persoon of rechtspersoon met de nationaliteit van een onder a bedoelde staat rechtstreeks of middellijk overwegende zeggenschap kan uitoefenen in de beleggingsinstelling.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering te wijzigen van V 10 jaar in B5, omdat de reden van het weigeren/intrekken van de vergunning politiek van aard is, en daarmee mogelijk interessant voor toekomstig onderzoekers. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in B5. Allen gaan akkoord.

Actor: Commissie van Advies in Beurszaken

Handeling 344

Het adviseren van de Minister van Financiën inzake de vaststelling van de passagekoers en de prolongatiekoers (zolang de beurs nog niet is heropend), cq. van de passagekoers van aandelen NHM op rescontredagen.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vraagt zich af of het hier gaat om een handeling van financieel-technische aard. Het ministerie van Financiën meldt dat het gaat om oorlogsgelateerde stukken. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering in dat geval te wijzigen in B6. Allen gaan akkoord.

Actor: Toezichthouder op het Nederlands Centraal Instituut voor Giraal Effectenverkeer

Handeling 571

Het - vanwege de Minister van Financiën - uitoefenen van toezicht op (de handelingen van) het centraal instituut als bedoeld in de Wet giraal effectenverkeer.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de waardering te veranderen van B5 naar V. De geaccumuleerde gegevens voortkomend uit handeling 572 zijn volgens de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris voldoende om het beleid op hoofdlijnen te kunnen reconstrueren. De vertegenwoordiger van de zorgdragers stelt een waardering van V, 20 jaar voor. Allen gaan akkoord.

Actor: Stichting Effectenvernieuwingsbureau

Handeling 554

Het behandelen van aanvragen ter verkrijging van nieuwe waardepapieren; het zorgdragen voor de terbeschikkingstelling van nieuwe exemplaren van geschonden of verloren gegane waardepapieren; het verlenen van voorschotten op uitkeringen voortvloeiend uit waardepapieren waarvan vervanging is gevraagd; het beschikken op schriftelijke aanvragen van rechthebbenden tot vervanging van effecten die dermate zijn geschonden dat zij onverhandelbaar zijn, dan wel verloren zijn gegaan, doch waarvan de identiteit - met inbegrip van het nummer - kan worden aangetoond; het vorderen van vervanging (in de vorm van duplicaten of vervangende waarden) bij de uitgevende instellingen; het onder voorwaarden afgeven van duplicaten of vervangende waarden en ter zake van het vervangen effect ontvangen uitkeringen aan de aanvrager.

Naar aanleiding van de opmerking van het Ministerie van Financiën bij de handelingen 564 en 565 vraagt de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris of onder handeling 554 wellicht materiaal te vinden is dat het mogelijk maakt tot in lengte van dagen na te zoeken hoe en waar bijvoorbeeld geroofde producten nagezocht kunnen worden. Is het oorlogsgerelateerd materiaal? In dat geval zou deze handeling gewaardeerd moeten worden met B5 en kunnen de handelingen 564 en 565 met V worden gewaardeerd. Dit is volgens het ministerie het geval. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in B5. Allen gaan akkoord.

Actor: Stichting Toezicht Effectenverkeer

Handeling 494

Het opstellen van verklaringen die inhouden dat met de door de organisatie, waarbij vermogensbeheerders, die vrijgesteld zijn van het in artikel 10, eerste lid, vervatte verbod, zijn aangesloten, en met de door de houder van de effectenbeurs, waartoe zij via die organisatie toegang hebben, gestelde regels, de doeleinden die deze wet beoogt voldoende worden bereikt.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is niet van mening dat de neerslag voor blijvende bewaring in aanmerking komt. Het betreft hier niet de hoofdlijnen van het beleidsterrein. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in V, 10 jaar na vervallen verklaring. Allen gaan akkoord.

Handeling 506 en 507

-Het vragen van inlichtingen, dan wel het instellen of doen instellen van onderzoeken teneinde na te gaan of kan worden voldaan, dan wel wordt voldaan aan de bij en krachtens deze wet gestelde eisen, beperkingen en voorschriften, alsmede ten einde na te gaan of er aanleiding is tot het doen van aangifte ter zake van misbruik van voorwetenschap.

-Het vragen van inlichtingen, dan wel het instellen of doen instellen van onderzoeken bij houders van effectenbeurzen, dan wel bij de aanvragers van erkenningen als bedoeld in artikel 16.1. teneinde na te gaan of de voor de effectenbeurs te hanteren regels, de toepassing daarvan en de controle op de nakoming van die regels voldoen dan wel kunnen voldoen aan hetgeen nodig is met het oog op een adequate functionering van de effectenmarkten en de positie van de beleggers op die effectenmarkten, alsmede teneinde na te gaan of er aanleiding is tot het doen van aangifte ter zake van misbruik van voorwetenschap.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor een deel van de neerslag wel voor bewaring in aanmerking te laten komen. Hij stelt voor de waardering V, 5 jaar; B5, indien aanleiding

tot het doen van aangifte. Allen gaan akkoord. De waardering van de handeling wordt aangepast conform het voorstel.

Actor: Meldpunt Ongebruikelijke Transacties

Handeling 756

Het geven van voorlichting omtrent de voorkoming en opsporing van de heling van geld aan de bedrijfstukken, aan het openbaar ministerie en de overige ambtenaren belast met de opsporing van strafbare feiten en aan het publiek.

De vertegenwoordiger van de zorgdragers heeft de handelingstekst bij enkele handelingen onder de actor Meldpunt Ongebruikelijke Transacties aangepast. Dit in verband met de werking van de Wet melding ongebruikelijke transacties. Door de aanpassing sluit de handeling precies aan bij het de dossiers van het dynamisch archief van de actor. De handelingstekst worden verandert in:

Het geven van voorlichting omtrent de voorkoming en opsporing van witwassen, de heling van geld en financieren van terrorisme aan de bedrijfstukken, aan het openbaar ministerie en de overige ambtenaren belast met de opsporing van strafbare feiten en aan het publiek.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris gaat hiermee akkoord en stelt voor een deel van de neerslag te bewaren door de waardering te veranderen van V, 2 jaar naar B5 voor eindproduct, V, 2 jaar Overige. De vertegenwoordiger van de zorgdragers past de waardering aan. Allen gaan akkoord.

Handeling 757

Het onderhouden van contacten met buitenlandse, van overheidswege aangewezen instellingen met een vergelijkbare taak.

De vertegenwoordiger van de zorgdragers wil de handeling op verzoek van het ministerie van Justitie met B5 waarderen. De neerslag geeft inzicht in de internationalisering van het toezicht op dit gebied. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris is, ziet het historisch belang en is het hier mee eens. De waardering wordt veranderd van V, 2 jaar na datum naar B5. Allen gaan akkoord.

Handeling 760

Het bijhouden van en het voeren van het beheer over het register van gegevens met betrekking tot ongebruikelijke transacties.

De vertegenwoordiger van de zorgdragers pleit hier, op verzoek van het ministerie van Justitie, voor een V waardering in plaats van een B3 waardering. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris kan hier mee instemmen. De neerslag van de handeling komt naar zijn mening niet voor blijvende bewaring in aanmerking, want is behoort niet tot de hoofdlijnen van het beleidsterrein. De waardering wordt veranderd in V, 5 jaar. Allen gaan akkoord.

Actor: minister belast met de zorg voor het staatsbedrijf der PTT

Handeling 669

Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van (Koninklijke) Besluiten tot benoeming en ontslag van de leden van de Raad van Toezicht op de RPS; voorbereiding van besluiten tot benoeming van een voorzitter van die Raad.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stelt voor de handeling met B6 te waarderen, gezien de bijzondere periode. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in B6.

Actor: Raad van toezicht op de Rijkspostspaarbank

Handeling 663, 668, 672, 693

-Het adviseren van de Minister belast met de zorg voor het Staatsbedrijf der PTT inzake de vaststelling van de instructie van de directeur van de RPS.

-Het uitoefenen van toezicht op het beheer en de toestand van de RPS.

-Het adviseren van de Minister belast met de zorg voor het Staatsbedrijf der PTT inzake de regeling der werkzaamheden van de Raad van Toezicht op de RPS.

-Het adviseren van de Minister belast met de zorg voor het Staatsbedrijf der PTT en de Minister van Financiën inzake het vaststellen van besluiten tot verlenging van de termijn waarbinnen aan elke aanvraag om terugbetaling van op spaarbankboekjes verschuldigde gelden moet worden voldaan.

De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris brengt naar voren dat de HMA heeft uitgewezen dat de archieven van de RPS/PCGD niet compleet zijn en dat het dus van belang is die neerslag die zich nog op het ministerie bevindt bewaard wordt. Hij stelt voor handeling 668 te waarderen met B5. De vertegenwoordiger van de zorgdragers verandert de waardering in B5. De waarderingen B4, B1 en B1 voor de overige handelingen worden gehandhaafd. De handelingen worden tevens onder de juiste actor, de minister van Verkeer en Waterstaat, geplaatst. Allen gaan akkoord.

Handeling 845

Het instellen van de projectorganisatie automatisering Meldpunt Ongebruikelijke transacties.

De vertegenwoordiger van de zorgdragers meldt dat het ministerie van Justitie en Financiën archief met betrekking tot het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties hebben en stelt voor onder deze actoren een handeling toe te voegen met de tekst: 'Het instellen van de projectorganisatie automatisering Meldpunt Ongebruikelijke transacties.' De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris stemt hier mee in en doet het voorstel de handeling te waarderen met B4. De vertegenwoordiger van de zorgdragers voegt de handeling toe onder nummer 845 en met als periode 1994. Allen gaan akkoord.

Over de waardering van de overige handelingen waren alle betrokken partijen het eens.

De bij het overleg betrokken partijen hebben hun goedkeuring gegeven aan dit verslag.

Bijlage 1:

Historisch-maatschappelijke Analyse

Beleidsterrein

Regulering van en het toezicht op de centrale bank, de regulering van en het toezicht op het krediet-, effecten- en giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank), de voorkoming van het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen gelden, de regulering van het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden, periode 1940 – 1995.

Deskundigen:

- Prof. Dr. K.H.W. Knot, hoogleraar Geld- en bankwezen aan de Rijksuniversiteit Groningen en Divisiedirecteur Toezichtbeleid bij De Nederlandsche Bank
- Mevr. drs. I. Elferink, Hoofd Beleidsarchief en Historische collecties van ING

Werkwijze:

Op 4 mei 2006 heeft een medewerker van het Nationaal Archief een bezoek gebracht aan dhr. Knot in Apeldoorn. Aan de hand van het vragenformulier HMA is met hem gesproken over het beleidsterrein.

Ter aanvulling van het interview met de heer Knot is contact gezocht met mevrouw Elferink van het bedrijfshistorisch Archief van ING. De Rijkspostbank en de Post Cheque en Girodienst zijn opgegaan in de ING. Mevr. Elferink heeft telefonisch en per e-mail enkele vragen beantwoord met betrekking tot RPS en PCGD. Haar antwoorden zijn steeds vermeld onder het kopje RPS/PCGD.

Verslag

Algemeen

De heer Knot laat voorafgaand aan het gesprek weten dat zijn deskundigheid zich niet uitstrekt tot het deelbeleidsterrein financieel verkeer in buitengewone omstandigheden.

Mevrouw Elferink geeft aan dat een goed overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de RPS en de PCGD is te vinden in: I.M. Elferink en E.J. Giphart De gelddiensten bekeken. Een rapport ten behoeve van de overbrenging van de archieven van de Rijkspostspaarbank en de Postcheque- en girodienst, 1881-1985 (Amsterdam 1995)

1) Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan op het beleidsterrein, en wat is het belang daarvan?

De Nederlandsche Bank is een onafhankelijke instelling die sinds 1948 wettelijk toezicht uitoefent. Voor die tijd was het toezicht vrijwillig. Met de invoering van de Wet Toezicht Kredietwezen in 1992 is het werkterrein breder geworden.

Er zijn verschillende trends te onderscheiden in de periode na de Tweede Wereldoorlog.

- Meer marktwerking /deregulering / privatisering

Vlak na de oorlog was de bankensector sterk gereguleerd. De Nederlandsche Bank stelde stenge voorwaarden aan de banken en handhaafde de regels strikt. De banken op hun beurt pasten hetzelfde beleid toe op hun klanten.

Tegenwoordig is er vooral toezicht achteraf. Om de crediteuren te beschermen controleert DNB of de banken geen onaanvaardbare risico's nemen. Ze controleert daarnaast of de banken voldoende solvabel zijn.

Eind jaren '70, begin jaren '80 vond een omslag in het denken plaats. Het neo-klassieke gedachtegoed (de economie kan beter worden geordend door de markt dan door de overheid) deed opgang, en dat betekende deregulering. De Amerikaanse president Ronald Reagan en de Britse premier Margareth Thatcher waren bijvoorbeeld invloedrijke voorstanders van dit gedachtegoed.

De overheid was bij de deregulering voorwaardenscheppend. De 'andere' banken die als gevolg van deregulering ontstonden vroegen om een ander soort toezicht, met andere wetten.

De gedachte achter dit toezicht was en is dat de kleine depositouder niet kan oordelen of de risico's die een bank neemt wel verantwoord zijn. Daarom is toezicht een publieke taak.

In de loop van de tijd is het toezicht steeds complexer geworden. In een vrije markt is bijvoorbeeld meer ruimte voor witwassen van crimineel geld. Daarom heeft de overheid in de jaren '90 anti-witwaswetgeving ingesteld. Het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties is daar een voorbeeld van. De privatisering van de Rijkspostspaarbank en de Post Cheque en Girodienst past in de algemene trend. Voor de verzelfstandiging was toezicht niet nodig. RPS en PCGD waren overheidsbank. Daarna wel.

- Een enorme groei van op de beurs belegde gelden.

Financiering van bedrijven verliep tot in de jaren '70 voornamelijk via de banken, daarna veel meer via de beurs. Met name in de jaren '80 groeiden de beurzen daardoor enorm.

Met de groei van de beurs nam ook het overheidstoezicht toe. Om misbruik van voorkennis te voorkomen richtte de overheid in 1992 de Stichting Toezicht Effectenverkeer op. In 2001 werden de activiteiten van de STE uitgebreid en de naam veranderd in Autoriteit Financiële Markten (AFM).

- Internationalisering

De liberalisering van de markt heeft geleid tot internationalisering. Financiële instellingen mogen elkaars markt betreden en daardoor is de roep om uniformering van het toezicht luider geworden. Dit heeft geleid tot meer samenwerking tussen de toezichthouders, ontwikkeling van gelijke standaarden voor toezicht op financiële instellingen. Een voorbeeld hiervan zijn het kapitaalakkoord Basel I, en in de nabije toekomst Basel-II.

Daarnaast is de opkomst van 'Europa' van invloed geweest op het Toezicht op de financiële instellingen. Het zwaartepunt bij het invoeren van nieuwe wetgeving ligt steeds meer bij de EU. Nederlandse wetten zijn steeds meer een vertaling van Europese richtlijnen.

RPS/PCGD:

- Uitbreiding van het dienstenpakket (al dan niet met wetwijzigingen o.a. rentewijziging)
- decentralisatie van de PCGD naar o.a. Arnhem, Leeuwarden
- Organisatorische wijzigingen (herstructurering, en de uiteindelijke verzelfstandiging)
- fusie met de NMB (waarna de gehele staatsinmenging verdween)

2) *Welke gebeurtenissen / incidenten hebben plaatsgevonden, en in hoeverre zijn deze van belang geweest voor het beleidsterrein (en eventueel aanverwante beleidsterreinen)?*

- In 1966 ging de bank Teixeira de Mattos als gevolg van fraude en mismanagement failliet.
- Faillissement Amsterdam-American Bank (1982)
- In 1989 werd een liberalisatie van het structuurregime van kracht. Dat betekende dat de scheiding tussen banken en verzekeraars verdween. Fusies tussen banken en verzekeraars werden daardoor mogelijk. (bijv. ING)
- In 1988 sloten de G-10 landen het Basel-I akkoord. In dit akkoord werden minimumsolvabiliteitseisen voor banken vastgelegd. Het akkoord vond wereldwijd ingang.

- In 1979 stortte de woningmarkt in. Huizen werden minder waard dan de hypotheek die voor de koop van het huis afgesloten was. Veel huiseigenaren gingen failliet. Als gevolg hiervan gingen in 1981 / 1982 verschillende hypotheekbanken over de kop. Een daarvan was de Tilburgse hypotheekbank. Ook bij het faillissement van deze bank speelde fraude een rol. Een gevolg van deze crisis was dat banken zich steeds minder beperkten tot één deel van de markt. Door een breder pakket diensten aan te bieden konden zij de risico's beter spreiden.
- In de loop van de tijd zijn ook de spaarbanken verdwenen. Zij waren gevoelig voor renteschommelingen. Deze renteschommelingen hadden wel gevolgen voor de rente die zij moesten uitbetalen aan depositohouders, maar niet voor de rente die zij ontvingen voor geld dat zij uitgeleend hadden. Bij grote rentestijgingen leden de banken daardoor verlies. Aangezien geografische risicospreiding in een klein land als Nederland moeilijk is gingen veel banken over tot functionele risicospreiding. Ze boden steeds meer diensten aan. Dat maakt toezicht complex.

In Nederland zijn weinig banken over de kop gegaan, maar steeds als dit gebeurde werd de wetgeving tegen het licht gehouden. Om herhaling te voorkomen volgde vaak wat aanvullende wetgeving.

3) Welke individuen / groepen zijn van belang geweest op het beleidsterrein (en eventueel aanverwante beleidsterreinen) en waarom?

De Nederlandsche bank is onafhankelijk. De invloed van externe partijen is dan ook gering.

Veel veranderingen op het beleidsterrein hadden meer te maken met algemene trends en ontwikkelingen dan met beslissingen van individuele personen. Een rol van enige betekenis was weggelegd voor:

- Financiële instellingen
- Financiële consumenten. (Met name na 1995). De consumenten worden belangrijker, maar ook mondiger. Ze hebben daardoor meer invloed op de politiek. Mede daardoor is het Toezicht van de overheid op de financiële sector toegenomen.
- De presidenten van de centrale bank
- Ieder kabinet heeft zijn eigen rol gespeeld op het beleidsterrein, maar ook hier geldt dat de politiek over het algemeen slechts reageerde op (economische) ontwikkelingen.

4) Welke organisaties zijn van belang geweest op het beleidsterrein (en eventueel aanverwante beleidsterreinen) en waarom?

- DNB, als toezichthouder
- Het Ministerie van Financiën, als wetgever
- Het Basel-Comité, een comité van toezichthouders op de banken uit de G-10 landen

5) In hoeverre mag verwacht worden dat de informatie met betrekking tot de op grond van bovenvermelde vragen als belangrijk te kwalificeren onderwerpen alleen kan worden aangetroffen in de overheidsarchieven m.b.t. het beleidsterrein of dat deze wellicht ook elders te vinden is?

De heer Knot noemt de volgende instellingen:

- De Nederlandse vereniging van banken
- De afzonderlijke banken
- De Amsterdamse effectenbeurs

RPS/PCGD:

Mevrouw Elferink geeft aan dat bij de overdracht van de archieven van de RPS/PCGD naar het Nationaal Archief de notulen en rapporten inzake de administratieve controle op de RPS door de Raad van Toezicht zijn bewaard. Deze archiefbestanddelen van de RvT waren incompleet. Zij adviseert de toezichthandelingen dan ook met B waarderden.

6) In hoeverre is het noodzakelijk om nog andere deskundigen over deelaspecten van het beleidsterrein te raadplegen en wie zou daar het beste voor benaderd kunnen worden?

De heer Knot heeft de volgende suggesties:

- Martin Fase. Hij is de auteur van onder andere het boek *Tussen behoud en vernieuwing : geschiedenis van de Nederlandsche Bank 1948-1973* (Den Haag 2000).
- Henriette Prast (zie vraag 7)

7) Is er eventueel nader (literatuur-)onderzoek noodzakelijk?

De heer Knot noemt enkele relevante titels op het vakgebied:

M.A. Donker en H.M. Prast, Bankwezen en toezicht in Nederland van 1814 tot heden in: M.J. Bloot, W.J. Oostwouder [et al.], *Veranderend toezicht* (Den Haag 2002). En in: *O&F Onderneming & Financiering*, nr. 52.

Chris van der Heijden, *Grijs verleden: Nederland en de Tweede Wereldoorlog* (Amsterdam 2001)

Milja van Tielhof, *Banken in bezettingstijd : de voorgangers van ABN AMRO tijdens de Tweede Wereldoorlog en de periode van rechtsherstel* (Amsterdam 2003)

RPS/PCGD:

I.M. Elferink en E.J. Giphart, *De gelddiensten bekeken: een rapport ten behoeve van de overbrenging van de archieven van de Rijkspostspaarbank en de Postcheque- en Girodienst, 1881-1985* (Amsterdam 1995)

Specifieke vragen

Bij handeling 28, *Het geven van opdrachten aan De Nederlandsche Bank tot het verstrekken van renteloze voorschotten in rekening-courant aan de Staat tot tijdelijke versterking van 's Rijks schatkist*. (Periode: 1940 – 1993, Grondslag: Bankwet 1937, art. 16.; Bankwet 1948, art. 20.)

Gebeurt dit vaak? Of gaat het om bijzondere incidenten die het waard zijn te bewaren?

De heer Knot geeft aan dat monetaire financiering van de staatsschuld (met inflatie als gevolg) is sinds het verdrag van Maastricht (1992) niet meer toegestaan. Het voorkomen van deze vorm van financiering van de staatsschuld in de periode voor 'Maastricht' is de heer Knot niet bekend, maar als dit heeft plaats gevonden, is dit een bijzondere situatie. Het bewaren van de neerslag van deze handeling is in dat geval op zijn plaats.